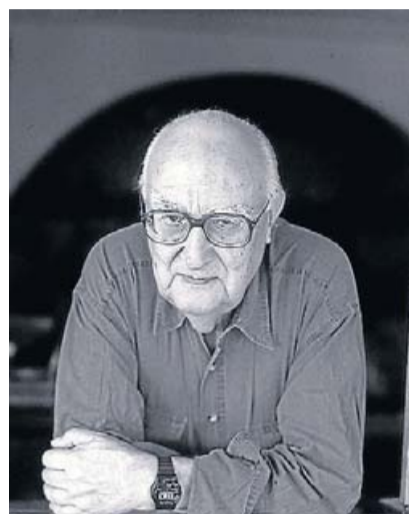

arallegim

ELS LLIBRES
I LES COSESIGNASI
ARAGAYMolta merda,
Camilleri!

Un any i escaig després de la seva mort, ens arriba l'eco d'Andrea Camilleri a través d'un llibre de records, un recull d'instants, sobretot de la seva infància i joventut. Un llibre dictat per un no-nagenari cec quan ja havia publicat 100 títols. Què més podia escriure? Doncs unes quantes anècdotes amb aroma de categoria, de saviesa, de lucidesa múrria. D'això va *Exercicis de memòria* (Edicions 62), traduït per Pau Vidal. Per crear un personatge com Montalbano s'ha d'haver viscut, llegit i escrit molt. Els genis no surten com bolets. La verdadera intel·ligència està en l'equilibri, la sedimentació, la varietat i la imaginació. I després hi ha la sort, esclar.

D'estudiant, l'Andrea i uns amics, en plena època feixista, van promoure el retorn de les cendres de Pirandello a Agrigent. Pirandello havia basculat entre l'admiració per Mussolini i el blasme pel seu règim, d'un extrem a l'altre sense solució de continuïtat. El capitost amb camisa negra de torn al qual van anar a parar Camilleri i la seva colla de lletraferits els va tancar la porta als nassos. Però amb la democràcia (concretament la democràcia cristiana) hi van tornar, i aquest cop se'n van sortir, no sense entrebancs. Al final, les cendres del dramaturg van anar a parar al museu de la ciutat, conservades en una àmfora. Anys després van ser col·locades en un cilindre i soterrades sota un monument, davant del mar. I passada encara una altra dècada, a l'antiga àmfora algú hi va descobrir restes oblidades de les cendres

BASSO CANNARSA / EFE

del cèlebre autor i es va procedir a llançar-les al mar, però un cop de vent va fer que emblanquessin la cara del director del museu.

De Porto Empedocle, el port mariner sicilià on va créixer, Camilleri n'explica algunes històries fantàstiques, com la d'un enginyer jubilat i grillat que, en plena Segona Guerra Mundial, es dedicava a construir estels bombarders. La cosa no va acabar bé, esclar. O l'aventura que li va passar a ell mateix, d'adolescent, quan un dia, al mas dels avis, literalment va trepitjar merda: va caure a la fossa sèptica. La Carmela, la pagesa que va ajudar a rescatar-lo, no va dubtar: "Don Nenè, no passi pena, que vostè serà un home de sort, perquè la merda porta sort, i com més merda, més sort". Seguim amb la merda. Al mateix mas, durant la guerra, s'hi van re-

fugiar unes quantes famílies amigues o parentes, entre les quals hi havia el coronel Veronica, que tenia la mania d'escriure poesia assegut a la tassa del vater durant hores. El problema és que només n'hi havia un, d'excusat, a cal's avis. En fi.

Un dia, per desplaçar-se a Palerm, el jove Andrea va aprofitar un transportista de peix amic del pare. De nit, a mig camí, van ser interceptats pels membres de la banda del mític mafiós Salvatore Giuliano. Com a peatge -i com era habitual- els van entregar unes quantes caixes de peix fresc. Amb un d'ells van acabar xerrant sobre Kant, Schopenhauer i Hegel: abans de bandit havia anat a la universitat i s'havia fet fratre.

Dels seus primers passos a Roma dins el món de la cultura també hi ha força anècdotes per les quals transien amics com Ottavio Spadaro, Peter Sharoff, Dario Fo, Eduardo De Filippo, Monica Vitti, Michelangelo Antonioni... Durant anys, Camilleri es va moure pels escenaris teatrals, els estudis de ràdio, els platós de televisió i els rodatges de cine com si fossin casa seva. La seva obra novel·lística va venir més tard, coronada al final amb el comissari Montalbano. Però a l'hora de recapitular no parla d'èxits ni res d'això: "Ara que als noranta anys m'ha arribat l'edat de fer balanç, haig de confessar que he tingut una vida feliç en tots els aspectes, tant amb la família com amb la feina. Ves que, tal com va dir la Carmela, aquella capbussada dins el, diguem-ne, llot no m'hagi portat fortuna!" Molta merda! ♦♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] La ciutat de vapor

CARLOS RUIZ ZAFÓN

Columnna

224 pàgines i 17,90 €

1/2

NO-FICCIÓ

[1] El fill del xofer

JORDI AMAT

Edicions 62

262 pàgines i 18,50 €

1/3

[2] La casa de foc

FRANCESC SERÉS

Proa

591 pàgines i 20,90 €

6/3

[2] El llibre de La Marató

DIVERSOS AUTORS

Rosa dels Vents

160 pàgines i 12 €

2/2

[3] Tirant lo Blanc

JOANOT MARTORELL

Proa

976 pàgines i 24,90 €

4/4

[3] Mar d'estiu

RAFEL NADAL

Univers

224 pàgines i 18,50 €

-/38

[4] Les tenebres i l'alba

KEN FOLLETT

Rosa dels Vents

1.128 pàgines i 24,90 €

2/11

[4] Escola d'aprenents

MARINA GARCÉS

Galàxia Gutenberg

186 pàgines i 15,50 €

3/2

[5] Tardor

ALI SMITH

Raig Verd

240 pàgines i 19 €

3/66

[5] No diguis res

PATRICK RADDEN KEEFE

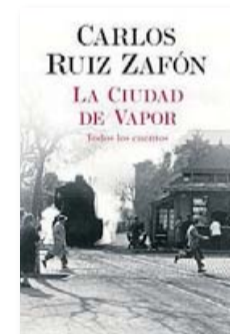
Periscopi

576 pàgines i 22,90 €

4/13

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] La ciudad de vapor

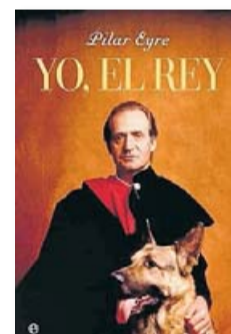
CARLOS RUIZ ZAFÓN

Planeta

224 pàgines i 17,90 €

-/1

NO-FICCIÓ

[1] Yo, el Rey

PILAR EYRE

La Esfera de los Libros

504 pàgines i 23,90 €

2/3

[2] Aquitania

EVA G. SÁENZ DE URTURI

Planeta

414 pàgines i 21,90 €

2/4

[2] El infinito en un junco

IRENE VALLEJO

Siruela

448 pàgines i 24,95 €

3/51

[3] Rey blanco

JUAN GÓMEZ JURADO

Ediciones B

524 pàgines i 20,90 €

1/3

[3] El hijo del chófer

JORDI AMAT

Tusquets

252 pàgines i 18,50 €

1/3

[4] Un océano para llegar a ti

SANDRA BARNEDA / Planeta

572 pàgines i 21,90 €

3/4

[4] Dime qué comes y te diré qué bacterias tienes

BLANCA GARCÍA OREA / Grijalbo

272 pàgines i 18,90 €

5/8

[5] Línea de fuego

ARTURO PÉREZ-REVERTE

Alfaguara

688 pàgines i 22,90 €

9/8

[5] La buena cocina

KARLOS ARGUIÑANO

Planeta

704 pàgines i 24,95 €

9/3

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat

UN TAST
DE CATALÀALBERT PLA
NUALARTAcostumem-nos a
posar menys comes (i 3)

Continuant amb les expressions temporals, si una frase comença amb adverbis o sintagmes tipus *ara*, *demà*, *dilluns que ve*, *els últims mesos*, etc., és millor no posar-hi després una coma. A "Demà, farà bon temps" o "Els últims dies, han passat moltes coses" la coma és abusiva si l'entonació és neutra. I la raó és ben simple: el lloc més normal d'aquests temporals és precisament a l'inici de la frase; i, si l'ordre és el més normal, les comes sobren. En el cas de *ara*, a més, la coma fa que l'interpretem com a connector contrastiu i no com a simple temporal. A "Ara, jo no hi aniré" la coma fa que *ara* no sigui sinònim de *en aquest moment* sinó de *ara bé*.

I acabo amb comes abusives davant de gerundi. (1) "Quan vaig acabar el dibuix vaig poder visitar el

poble i descobrir llocs preciosos, endinsant-me per alguns dels camins que hi ha al seu entorn" i (2) "El Vila-real va millorar i, de nou, Parejo va malbaratar una ocasió clara, xutant desviat des de la frontal". Altre cop la llargada de la frase crea en qui escriu l'ansietat de posar una coma, i l'acaba posant on no hi ha d'anar. De fet, el gerundi ja és de per si una font d'ansietat, perquè costa tenir clar quan és correcte i quan no.

Una norma que ens permet saber quan un gerundi és correcte també

SEMPRE QUE UN GERUNDI EXPRESSA LA MANERA COMES REALITZA L'ACCIÓ DEL VERB ÉS CORRECTE

ens pot ajudar a no posar comes on no cal: "Sempre que un gerundi expressa la manera com es realitza l'acció del verb del qual depèn (sempre que respon a un *com* interrogatiu seguit d'aquest verb), és un gerundi correcte". Els de la frase (1) i (2) són correctes perquè a (1) respon a "¿Com vaig descobrir llocs preciosos?" i a (2) respon a "¿Com va malbaratar l'ocasió?" I si aquests gerundis de manera van després del verb (i els seus complements) no haurien d'anar precedits d'una coma.

A (1) seria opcional posar una coma darrere *dibuix*, però no la podem posar davant del gerundi si és la manera "com vaig descobrir llocs preciosos". La coma faria que *endinsant-se* fos, en tot cas, una acció independent, i llavors seriem davant un gerundi incorrecte. ♦♦